

21 rekomendacija, kaip kovoti su neapykanta visuomenėje

Piliečių pateikta problemos apibrėžtis

Tris savaitgalius Europos piliečių forume kovos su neapykanta visuomenėje klausimais, kurį sudarė 150 atsitiktine tvarka atrinktų piliečių iš 27 ES valstybių narių, diskutavome, kaip kovoti su neapykanta mūsų visuomenėje. Nors mūsų gyvenimiška patirtis skiriasi, šią problemą suprantame vienodai. Šis forumas pripažįsta, kad yra įvairių priežasčių ir veiksnių, lemiančių neapykantos plitimą ir įsitvirtinimą mūsų visuomenėje, ir kartu pabrėžia sudėtingą emocinių, socialinių ir ekonominių aspektų sąveiką.

- **Konfliktai ir istorinis palikimas.** Istoriniai ir dabartiniai konfliktai gali lemti tai, kad neapykanta perduodama iš kartos į kartą. Sudėtingoje Europos istorijoje kiekvienas konfliktas, karas ir geopolitinė įtampa prisidėjo prie šio ciklo. Jei nesiimama aktyvių veiksmų šioms problemoms nagrinėti ir jas šalinti, konfliktų kurstoma neapykanta išlieka, o tai kelia grėsmę, kad priešiško ir susiskaldymo ciklas nesustos.
- **Ekonomikos ir socialinė krizė.** Spartūs socialiniai ir kultūriniai pokyčiai labai skatina netekties ir atsilikimo jausmą, todėl neapykanta tampa vis stipresnė. Tai gali būti nukreipta prieš įvairias grupes ir piliečius, kurie kaltinami dėl ekonomikos ir socialinės krizės. Socialiniai, politiniai ir ekonominiai veiksniai ne tik lemia nelygybę, bet ir gali labai prisidėti prie nesaugumo ir baimės atmosferos.
- **Politika ir atsakomybė.** Visiems politikams ir visuomenės veikėjams tenka didelė atsakomybė sprendžiant neapykantos problemą ir kovojant su ja, tačiau ir jie patys gali kurstyti neapykantą, jei jie netinkamai elgiasi su etninėmis grupėmis ir išnaudoja nacionalizmą, susiskaldymą bei populizmą siekdami asmeninės naudos. Politiniai ir visuomenės veikėjai tiek ES, tiek už jos ribų gali vartoti neapykantos retoriką teritoriniams užmojams kurstyti ir demokratijai sumenkinti. Susiskaldymas gilinamas teikiant pirmenybę skambiams argumentams, o ne pagrįstam diskursui ir svarstymams, todėl stiprėja kraštutinės nuomonės ir sąmokslų teorijos.
- **Žiniasklaida, klaidinga informacija ir atskaitomybė.** Tradicinė žiniasklaida ir socialiniai tinklai, neretai siekdami pelno, dar labiau sustiprina nuostatą „mes prieš juos“ ir neapykantą įvairioms grupėms. Tradicinė žiniasklaida gali sąmoningai klaidingai informuoti ir skleisti neapykantą kurstančius pasakojimus. Socialiniuose tinkluose anonimiškumas ir manipuluojami algoritmai labai prisideda prie vis didesnės neapykantos kurstymo ir diskriminacijos. Šie tinklai padeda skleisti klaidingą informaciją ir įtvirtinti stereotipus, visų pirma prieš moteris ir jaunimą, kurie susiduria su dideliu priekabiavimu internete. Tai dar labiau sustiprina nepakankama tinklų ir naudotojų atskaitomybė.
- **Bandos jausmas, išankstinės nuostatos ir netolerancija.** Viena pamatinių žmogaus prigimties savybių – noras priklausyti socialinei grupei ar grupinei dinamikai, jaustis „kaip visi“. Kartais šis troškimas gali būti toks stiprus, kad sukelia neapykantą ir netoleranciją, nuostatą „mes prieš juos“ kito atžvilgiu. Ši nepasitikėjimo ir neapykantos dinamika ypač veikia pažeidžiamus asmenis ir grupes dėl etninės kilmės, migracijos statuso, religijos, lyties, seksualinės orientacijos, negalios, šeiminės padėties ir socialinių bei ekonominių veiksnių. Dėl nepakankamo švietimo apie skirtingas

tapatybes, kultūras, toleranciją ir dėl nepakankamų diskusijų ir komunikacijos, taip pat dėl patikimos informacijos internete trūkumo gali padaugėti nesusipratimų, įsitvirtinti išankstinės nuostatos ir kilti neapykanta.

Šios neapykantos priežastys ir veiksniai daro poveikį visoms mūsų visuomenės grupėms. Mes, 27 Europos Sąjungos valstybių narių piliečiai, turintys įvairios gyvenimiškos patirties, manome, kad kova su neapykanta Europoje ir visame pasaulyje yra prioritetas. Mūsų bendra atsakomybė – užkirsti kelią visų formų neapykantai ir reaguoti į ją individualiu, visuomeniniu ir instituciniu lygmenimis, remiantis mūsų bendromis ES vertybėmis ir pagrindinėmis teisėmis: taika, laisvė ir lygybė. Todėl rekomenduojame imtis veiksmų įvairiose srityse, siekiant apsaugoti šias pagrindines teises, užkirsti kelią diskriminacijai, neapykantai ir konfliktams, apsaugoti pažeidžiamiausius asmenis ir galiausiai sukurti pagarbą ir teisingą ES visiems.

Baigiamosios rekomendacijos

Toliau pateiktos rekomendacijos suskirstytos į penkias grupes:

- Reagavimo į neapykantos nusikaltimus ir neapykantos retoriką sistema,
- Žiniasklaidos ir politikos vaidmuo,
- Skaitmeninis ir technologijų sektorius,
- Švietimas,
- Piliečių dalyvavimas ir socialinė įtaka.

Reagavimo į neapykantos nusikaltimus ir neapykantos retoriką sistema

1 rekomendacija. Viena Europa, viena apibrėžtis: neapykantos retorikos kriminalizavimas

Rekomenduojame ES Komisijai įsteigti iš įvairių grupių atstovų sudarytą darbo grupę, kuri atnaujintų ir išplėstų bendrą termino „neteisėta neapykantos retorika“ apibrėžtį, kad jos skleidimas būtų labiau kriminalizuotas. Dabartinėje 2008 m. patvirtintoje apibrėžtyje daugiausia dėmesio skiriama rasizmui ir ksenofobijai, tačiau į ją neįtrauktos kitos neapykantos formos, kaip antai neįgaliųjų diskriminacija, diskriminacija dėl seksualinės orientacijos, lyties, amžiaus ir kt. Šį pasenusį terminą reikia skubiai peržiūrėti, kad jis atspindėtų mūsų šiuolaikinės visuomenės įtraukias vertybes.

Nauja išsami apibrėžtis yra labai svarbi siekiant, kad neteisėtos neapykantos retorikos skleidimas taptų nusikalstama veika, už kurią būtų galima patraukti baudžiamojon atsakomybėn visose ES valstybėse narėse. Šiuo pritaikymu bus užtikrinta, kad visos neapykantos retorikos formos būtų vienodai pripažįstamos ir už jas būtų baudžiama, taip sustiprinant mūsų įsipareigojimą kurti įtraukesnę ir pagarbesnę visuomenę.

Įtraukdami neapykantos retoriką į ES nusikaltimų sąrašą, galime apsaugoti marginalizuotas bendruomenes ir puoselėti žmogaus orumą. Šia iniciatyva neteisėta neapykantos retorika atskiriama nuo saviraiškos laisvės, užtikrinant pusiausvyrą tarp pagrindinių teisių ir poreikio kovoti su diskriminacija ir neapykanta.

Pagrindimas

Skatinama socialinė sanglauda. Atnaujinus apibrėžtį, kad ji apimtų visų formų neapykantos retoriką, skatinama įtraukesnė visuomenė, kurioje visi jaučiasi gerbiami ir vertinami. Taip skatinama socialinė sanglauda ir mažinamas susiskaldymas, kurį sukelia nekontroliuojama neapykantos retorika.

Didinamas teisinis aiškumas. Visose ES valstybėse narėse taikant vienodą apibrėžtį panaikinamas teisinės apsaugos nenuoseklumas ir spragos. Toks aiškumas padeda užtikrinti, kad neapykantos retorikos kaltininkai būtų patraukti atsakomybėn, neatsižvelgiant į tai, kurioje ES šalyje jie yra.

Apsaugomos marginalizuotos bendruomenės. Išplėtus apibrėžtį, kad ji apimtų daugiau diskriminacijos formų, užtikrinama geresnė marginalizuotų grupių apsauga ir sumažinamas žalingos bei menkinančios retorikos poveikis.

Stiprinamos žmogaus teisės. ES kriminalizuoja visų formų neapykantos retoriką ir taip stiprina savo įsipareigojimą ginti žmogaus teises ir orumą, suderindama teises sistemas su šiuolaikinėmis lygybės ir pagarbos vertybėmis.

Užtikrinama laisvių pusiausvyra. Laikantis tokio požiūrio, kruopščiai atskiriamos neapykantos retorika ir saviraiškos laisvė, užtikrinant, kad žodžio laisvė būtų apsaugota, o kartu užkertamas kelias retorikai, kuria kurstomas smurtas, neapykanta ar diskriminacija.

Skatinama empatija ir supratimas. Galimybė laikytis įvairaus požiūrio ir neapykantos retorikos kriminalizavimas skatina piliečių empatiją ir supratimą, todėl prisidedama prie darnesnės ir pagarbesnės visuomenės kūrimo.

Įgyvendinus šią rekomendaciją, Europa taps teisingesnė ir darnesnė, nes visi asmenys, neatsižvelgiant į jų tapatybę, galės gyventi nebijodami neapykantos ir diskriminacijos.

Rekomendacijos santrauka

- Įsteigti iš įvairių grupių atstovų sudarytą darbo grupę, kuri parengtų išsamią termino „neteisėta neapykantos retorika“ apibrėžtį, apimančią visų formų diskriminaciją.
- Atnaujinti pasenusią 2008 m. apibrėžtį, įtraukiant visų rūšių neapykantos retoriką.
- Visoje ES vienodai vertinti neapykantos retoriką ir už ją bausti.
- Neteisėtos neapykantos retorikos skleidimą padaryti nusikalstama veika visose ES valstybėse narėse.

2 rekomendacija. Europos veiksmingo reagavimo į pranešimus apie neapykantos nusikaltimus protokolas

Rekomenduojame visose ES valstybėse narėse nustatyti aiškį ir vienodą pranešimo apie neapykantos nusikaltimus procedūrą. Ši teisinė procedūra turėtų būti veiksmingai įgyvendinama organizacijose, kurios bendrauja su neapykantos nusikaltimų aukomis. Siūlome peržiūrėti visas anksčiau pasiūlytas ir neveiksmingas priemones ir sukurti paprastą procesą, kad aukos ir liudininkai galėtų saugiai pranešti apie visus nusikaltimus, įskaitant nusikaltimus interneto platformose.

Pirma, šia procedūra turėtų būti užtikrintos saugios pranešimo sąlygos tiek neapykantos nusikaltimų aukoms, tiek liudininkams. Užtikrinus jų saugumą, gali būti aktyviau pranešama apie nusikaltimus. Tai apima teisinės ir psichologinės apsaugos priemonės, o prireikus – fizinę apsaugą nuo keršto siekiančių asmenų. Ši procedūra taip pat galėtų apimti darbą su pažeidėjais, kurie neretai yra anksčiau buvę neapykantos aukomis.

Antra, siekiant sumažinti antrinės viktimizacijos ir traumos paaštrėjimo riziką, į šią procedūrą turėtų būti įtraukti visi pranešimo apie nusikaltimus grandinėje dalyvaujantys subjektai. Galiausiai ši procedūra turėtų būti pagrįsta tinkamu internetiniu kanalu, skirtu saugiam pranešimui apie nusikaltimus užtikrinti.

Pagrindimas

Ši rekomendacija svarbi, nes padeda išvengti aukų antrinės viktimizacijos ir (arba) ją sumažinti. Procedūra bus sudarytos sąlygos greitai reaguoti ir padėti aukoms, taip pat suteikti paramą ir apsaugą liudininkams. Tokia procedūra taip pat palengvins pranešimą gavusių tarnybų veiksmus. Jei procedūra bus veiksminga, visuomenė bus skatinama dažniau reaguoti į nusikaltimus ir apie juos pranešti.

Rekomendacijos santrauka

- Visose ES valstybėse narėse nustatyti aiškį ir vienodą pranešimo apie neapykantos nusikaltimus procedūrą.
- Peržiūrėti visas anksčiau pasiūlytas ir neveiksmingas priemones ir sukurti paprastą procesą, kad aukos ir liudininkai galėtų saugiai pranešti apie visus nusikaltimus, įskaitant nusikaltimus interneto platformose.
- Įdiegti saugaus pranešimo apie nusikaltimus internetinį kanalą.

3 rekomendacija. Nacionaliniai kovos su neapykanta biurai valstybėse narėse

Rekomenduojame kiekvienoje valstybėje narėje įsteigti nepriklausomą kovos su neapykanta biurą. Mums reikia stiprios institucijos, kuri turėtų teisinius įgaliojimus ir veiksmingai palaikytų ryšius, teiktų žmonėms apčiuopiamą pagalbą per objektyvią ir nepriklausomą pranešimo apie nusikaltimus sistemą.

Pirma, biuras, glaudžiai bendradarbiaudamas su NVO ir piliečių komitetu, bus atsakingas už teisinės ir psichologinės pagalbos teikimą kiekvienai neapykantos nusikaltimų aukai savo valstybėje narėje. Biuras suteiks platformą, kurioje aukos galės saugiai pranešti apie neapykantos nusikaltimus.

Antra, biuras glaudžiai bendradarbiaus su ES aukšto lygio kovos su neapykantos retorika ir neapykantos nusikaltimais grupe arba panašia grupe, kad vykdytų savo misiją ir užtikrintų, kad būtų įgyvendinami įmonių, organizacijų ir politikų elgesio kodeksai. Šis bendradarbiavimas padės sukurti veiksmingą ir aukoms palankią aplinką. Be to, biuras galėtų teikti informaciją ir geriausios praktikos pavyzdžių patarimo besikreipiantiems asmenims. Biuro darbuotojai turėtų dirbti pagal terminuotą darbo sutartį.

Trečia, biuras platins ES priemones, programas, mechanizmus ir medžiagą apie neapykantą, užtikrindamas, kad jie pasiektų švietimo įstaigas, administracines institucijas ir plačiąją

visuomenę nacionaliniu ir regionų lygmenimis. Kad tai užtikrintų, biuras rengs mokymus tarnyboms, dalyvaujančioms pirmajame reagavimo procese po pranešimo.

Galiausiai biuras rinks duomenis apie neapykantos nusikaltimus, kad galėtų veiksmingai reaguoti į būsimus gyventojų poreikius.

Pagrindimas

Mūsų poliarizuotoje visuomenėje padaugėjo neapykantos nusikaltimų, dėl kurių mažėja žmonių gerovė. Siekiant užkirsti kelią neapykantos nusikaltimams, į juos reaguoti ir pasirūpinti aukomis, būtina turėti veiksmingas institucijas ir mechanizmus. Be to, kiekvienas nusikaltimas prasideda nuo minties arba žodžio. Siekiant užtikrinti pagarbos ugdymą ir didinti informuotumą, būtina įsteigti specialią instituciją, kuri vykdytų neapykantos nusikaltimų prevenciją ir teiktų pagalbą aukoms, juolab kad tokios įstaigos dar nėra, o ji labai reikalinga.

Rekomendacijos santrauka

- Sukurti veiksmingą ir palankią aplinką aukoms.
- Kiekvienoje valstybėje narėje įsteigti nepriklausomą kovos su neapykanta biurą.

Vykdydamas savo misiją biuras glaudžiai bendradarbiaus su ES aukšto lygio kovos su neapykanta ir neapykantos nusikaltimais grupe arba panašia grupe.

4 rekomendacija. Tolerancijos mokymas

Rekomenduojame, kad ES geriau supažindintų su esamais mokymo kursais apie neapykantos nusikaltimus, neapykantos retoriką bei nesmurtinį bendravimą ir skatintų jais pasinaudoti konkrečias tikslines grupes. Iš esmės visos socialinės grupės turėtų būti geriau šviečiamos ir įgyti kovos su neapykanta įgūdžių. Tačiau manome, kad ypač svarbu užtikrinti geresnį viešajame sektoriuje dirbančių asmenų (pavyzdžiui, policijos ar socialinių darbuotojų) mokymą. Juk tai dažnai būna pirmieji žmonės, su kuriais bendrauja aukos ir neapykantą patyrę nukentėję asmenys. Ypač svarbu, kad valstybės tarnautojai gebėtų jautriai reaguoti į problemą ir asmenį. ES valstybių narių valstybės tarnautojams turėtų būti siūlomi reguliarūs mokymai, kuriuos būtų galima rengti tiek vietoje, tiek internetu. Dar viena svarbi tikslinė grupė yra turinio kūrėjai – ir kaip mokymų dalyviai, ir kaip jų ambasadoriai. Jie daro didelę įtaką jaunesnių žmonių tikslinėms grupėms ir veikia kaip informacijos skleidėjai. ES viešąsias pareigas einantys asmenys turėtų rodyti gerą pavyzdį ir taip pat dalyvauti mokymuose. Kad mokymo galimybės būtų prieinamos platesnei visuomenei, į mokymų propagavimą galėtų įsitraukti profesinės sąjungos ar kitos organizacijos. Taip pat galėtų būti spausdinami skelbimai bendruomenių laikraščiuose. Sėkmingai mokymus baigę dalyviai gautų pažymėjimą, kuriuo išorės pasauliui galėtų įrodyti įgytą kompetenciją kovoti su neapykanta.

Pagrindimas

Neapykantos piramidė prasideda nuo stereotipų ir klišių, susiformavusių mūsų galvose. Tai skatina neapykantos retorika. Todėl svarbu įsigilinti į problemos esmę. Mokymai daro poveikį ne tik mokymų dalyviams, bet ir aplinkiniams. Mokymo kursai svariai papildo formaliojo švietimo programas (pavyzdžiui, mokyklinio arba universitetinio ugdymo). ES jau siūlo daug gerai įvertintų programų ir mokymo medžiagos. Tačiau jas sunku rasti. Norint užtikrinti, kad parengtos programos būtų tikrai veiksmingos bei tvarios ir pasiektų tikslinę grupę, reikia geriau jas populiarinti. Dėmesys viešajame sektoriuje dirbantiems žmonėms taip pat svarbus, nes vis dar per dažnai nukentėję asmenys turi neigiamos bendravimo su vyriausybėmis agentūromis patirties.

Rekomendacijos santrauka

- Propaguoti esamus ES mokymo kursus apie neapykantos nusikaltimus, neapykantos retoriką ir nesmurtinį bendravimą, ypač skirtus viešojo sektoriaus darbuotojams ir turinio kūrėjams.
- Reguliariai rengti valstybės tarnautojų mokymus vietoje ir internetu, kad jie galėtų jautriai ir veiksmingai spręsti su neapykanta susijusius klausimus.
- Įtraukti profesines sąjungas ir bendruomenių laikraščius, kad padidėtų informuotumas ir dalyvavimas mokymo programose.
- Išduoti dalyviams pažymėjimus, kad jie galėtų viešai įrodyti savo kompetenciją spręsti su neapykanta susijusius klausimus.

5 rekomendacija. Informuotumo apie neapykantą ir esamas kovos su ja priemones bei taisomąsias priemones didinimas rengiant visuomenės informavimo kampaniją

Rekomenduojame ES vykdyti viešą kampaniją apie neapykantos (tiek internete, tiek realiame gyvenime) pavojų, priežastis ir kovos su ja priemones, kad būtų didinamas informuotumas ir šviečiama apie neapykantos paplitimą ir pavojus. Kartu būtų informuojama apie įvairias ES kovos su neapykanta iniciatyvas ir aukoms prieinamus paramos kanalus bei priemones.

Kad kovos su neapykanta kampanijos būtų kuo veiksmingesnės, rekomenduojame aiškiai apibrėžti ir nurodyti tikslines grupes, metodą, kanalus ir turinį. Reikėtų:

- kampaniją skirti tiek platesnei visuomenei, tiek konkrečioms ir svarbioms grupėms (pavyzdžiui, aukoms, kaltininkams, vaikams);
- parengti šioms skirtingoms grupėms ir įvairių ES valstybių narių aplinkybėms pritaikytus pranešimus, taikant lengvus ir prieinamus metodus, pritaikytus prie kiekvienos valstybės narės aplinkybių;
- pabrėžti visų ES piliečių pareigą kovoti su neapykanta, su kuria jie susiduria savo gyvenime, suteikiant praktinių priemonių ir informaciją apie tai, kaip jie gali tai padaryti;
- naudotis tiek tradiciniais, tiek netradiciniais komunikacijos kanalais realiame gyvenime ir internete, siekiant skleisti prieš neapykantą nukreiptus pranešimus ir pasiekti įvairius visuomenės sluoksnius veiksmingesniais ir naudotojams patogesniais kanalais;
- į šių pranešimų rengimą ir dalijimąsi jais įtraukti tradicinę žiniasklaidą ir socialinius tinklus, taip pat nuomonės formuotojus ir aukas, kad pranešimai būtų veiksmingesni ir pasiektų reikiamus žmones.

Pagrindimas

Nors ES lygmeniu jau yra įvairių sistemų, kuriomis sprendžiami neapykantos klausimai, dar nepakankamai nuveikta, kad ES piliečiai būtų informuojami apie šias iniciatyvas. Dauguma ES piliečių nežino, kokių programų, iniciatyvų ir nuostatų yra tiek ES, tiek nacionaliniu lygmeniu. Pranešimuose, naujienose ir diskusijose apie neapykantą daugiausia dėmesio skiriama neapykantos atvejams ir tam, kas daroma ne taip. Nors tai ir svarbu, sukuriamas slegiantis ir neobjektyvus vaizdas. Taigi turėtų būti ir teigiamų pranešimų apie tai, kaip kovojama su neapykanta, taip pat praktinių pasiūlymų, kaip žmonės galėtų su ja kovoti.

Rekomenduojame vykdyti informuotumo didinimo kampaniją, o ne griežtais įstatymais ar elgesio kodeksais nustatyti, ką leidžiama sakyti nuomonės formuotojams ir profesionaliems žiniasklaidos kanalams, nes toks požiūris gali būti suvokiamas kaip cenzūra ir gali sukelti skirtingų pažiūrų žmonių ir platesnės visuomenės reakciją bei nepasitenkinimą. Sutelkus

dėmesį į informavimo veiklą ir informuotumo didinimą, piliečiai galėtų suvokti šios temos svarbą ir būtų galima padėti jiems prisidėti prie sprendimų įgyvendinimo ir kovoti su neapykanta savo gyvenime.

Apibūdinimas

Tikslinės grupės. Per šią informuotumo didinimo kampaniją svarbu pasiekti plačius visuomenės sluoksnius, pakeisti visuomenės nuomonę ir užtikrinti, kad nuomonės ir elgesio pokyčiai būtų tvarūs. Tai taip pat padės užtikrinti, kad žmonės, kurie jau laikosi prieš neapykantą nukreiptų vertybių, ir toliau elgtųsi atitinkamai. Be to, siekiant užtikrinti, kad šios kampanijos būtų veiksmingos ir paveikios, svarbu jas ir pranešimus pritaikyti įvairioms tikslinėms grupėms, pavyzdžiui, aukoms, pagalbininkams, vaikams, tėvams, mokytojams ir kaltininkams. Aiškindami neapykantą kurstančių emocijų priežastis, galime padėti tiems, kurie yra linkę naudoti neapykantos retoriką ar atitinkamai elgtis, suprasti tiek savo motyvus, tiek savo veiksmų poveikį. Kampanijos turėtų būti rengiamos ir ne ES kalbomis, kad pasiektų žmones, nekalbančius valstybės, kurioje gyvena, kalba.

Kanalai. Siekiant šviesti gyventojus apie tai, kas yra draudžiama ir žalinga neapykantos retorika ir koks elgesys yra skatinamas, taip pat apie įvairias ES jau taikomas iniciatyvas ir priemones, turėtų būti naudojamos įvairiais kanalais. Be socialinių tinklų, televizijos kanalų ir kino filmų, vykdant kampaniją turėtų būti naudojamas platus neįprastų ir akį traukiančių kūrybiškų neinternetinių priemonių rinkinys, įskaitant reklaminius stendus, įvairius laikraščius, specializuotus leidinius šia tema (galbūt nemokamus), sunkvežimius, radiją, metro ir (arba) viešojo transporto ekranus, prekybos centrų skrajutes, laikraščius, pirkinių kvitus (kaip Austrijos kovos su smurtu prieš moteris kampanijos) ir panašias priemones. Konkrečiai, visoje ES būtų galima nemokamai transliuoti filmą šia tema. Kitas svarbus metodas – į informuotumo didinimo kampanijas įtraukti nuomonės formuotojus, pavyzdžiui, aktorius, dainininkus ir žiniasklaidos atstovus, kad jie pasiektų jaunesnių kartų atstovus ir kitas auditorijas, panaudodami jiems tinkamus formatus. Be to, rengiant ir skleidžiant šiuos pranešimus, skatiname bendradarbiauti su nuomonės formuotojais, kurie patys yra tapę aukomis.

Turinys. Siekiant užtikrinti, kad kampanijos būtų parengtos tinkamai, kuriant turinį turėtų dalyvauti įvairių sektorių specialistai (reklamos, psichologijos, aukų grupių ir kt.) ir įvairialypė tikslinė grupė, savo ruožtu sudaryta iš įvairių tikslinių grupių, kurioms skirta kampanija (aukos, nuomonės formuotojai, jaunimas ir kt.). Kampanijos turėtų būti pritaikytos kovai su įvairių rūšių neapykanta, pavyzdžiui, nukreipta prieš mažumas, imigrantus, neįgaliuosius, LGBTQI+, romus ir žydus. Jos taip pat turi būti pritaikytos prie padėties įvairiose ES šalyse ir grindžiamos esamomis iniciatyvomis ir priemonėmis. Be to, daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama teigiamiems pranešimams, kuriais skatinama kurti ES be neapykantos ir informuojama apie esamas ir veiksmingas kovos su neapykanta priemones ir iniciatyvas. Nacionalinėse naujienose taip pat turėtų būti daugiau pranešimų apie ES institucijų veiklą, diskusijas ir iniciatyvas.

Metodas. Ši kampanija turėtų būti nuotaikinga ir šmaikšti, kad iš tiesų pasiektų žmones ir juos keistų (priešingai tam, kaip dauguma piliečių suvokia daugumą ES kampanijų). Be to, ji turėtų būti labiau orientuota į tiesioginį piliečių įtraukimą. Pavyzdžiui, ES galėtų inicijuoti viešus konkursus ar prizus, kuriais būtų siekiama įtraukti piliečių pasiūlymus dėl kūrybiškų ir veiksmingų kampanijų rengimo metodų. Be to, kampanija turėtų būti skatinama savanoriška veikla ir pilietinis aktyvumas. Raginama įtraukti įvairius suinteresuotuosius subjektus,

pavyzdžiui, žmonės, kuriems suteikta galimybė savanoriškai dalytis savo asmeninėmis istorijomis, ir didelės įmonės ar žiniasklaidą. Pavyzdžiui, vadovai galėtų dirbti su pažeidžiamomis visuomenės grupėmis ir padėti aukoms užmegzti ryšį. Reikia užtikrinti šiems tikslams pasiekti būtinus žmogiškuosius ir finansinius išteklius. Vykdam kampanijas taip pat būtų galima sutelkti dėmesį į sportininkų ir auditorijos informuotumo didinimą sporto srityje, įtraukiant klubus, žiniasklaidą ir politikus, kad būtų sprendžiama neapykantos retorikos problema. Skatiname taikyti kūrybiškesnius, linksmesnius ir patrauklesnius metodus, pavyzdžiui, galėtų būti vykdoma kampanija naudojant logotipą „Makaronai prieš neapykantą“ su QR kodu, pagal kurį informaciją apie iniciatyvą būtų galima rasti ant makaronų ar kitų maisto produktų pakuočių (arba ant tualetinio popieriaus), atsižvelgiant į tai, kokie produktai yra populiariausi kiekvienoje valstybėje narėje.

Rekomendacijos santrauka

- Kampaniją skirti tiek platesnei visuomenei, tiek konkrečioms ir svarbioms grupėms (pavyzdžiui, aukoms, kaltininkams, vaikams), pateikiant šioms skirtingoms grupėms ir įvairių ES valstybių narių aplinkybėms pritaikytų pranešimų rinkinį.
- Vykdam kampaniją taip pat turėtų būti siekiama pabrėžti visų ES piliečių atsakomybę kovoti su neapykanta, su kuria jie susiduria savo gyvenime, suteikiant praktinių priemonių ir informacijos apie tai, kaip jie gali tai padaryti.
- Naudotis tiek tradiciniais, tiek netradiciniais komunikacijos kanalais realiame gyvenime ir internete, siekiant skleisti prieš neapykantą nukreiptus pranešimus ir pasiekti įvairius visuomenės sluoksnius veiksmingesniais ir naudotojams patogesniais kanalais.
- Į šių pranešimų rengimą ir dalijimąsi jais įtraukti tradicinę žiniasklaidą ir socialinius tinklus, taip pat nuomonės formuotojus ir aukas, kad pranešimai būtų veiksmingesni ir pasiektų reikiamus žmones.

6 rekomendacija. Informavimas kovoje su neapykanta

Kovojant su neapykanta rekomenduojame apsvarstyti komunikacijos strategiją, kurią sudaro:

- visiems piliečiams skirtos trumposios pasirenkamosios žinutės telefonu apie įtraukumą (pavyzdžiui, gaunamos kas savaitę arba kas mėnesį);
- plakatai autobusų stotelėse, kuriais skatinamas įtraukumas;
- dideli reklaminiai stendai tiems, kuriems nusibodo socialiniai tinklai, pavyzdžiui, naudojant ES rinkimų reklaminius stendus teigiamiems pranešimams apie kovą su neapykantos retorika perduoti;
- „Google“ skelbimai apie kovą su neapykanta, jei sutinkate, kad jie būtų rodomi;
- jausmaženklių ir memų kūrimas pranešimams apie kovą su neapykanta perduoti;
- prie esamų oficialių pranešimų (pavyzdžiui, vyriausybės dokumentų) pridamos teigiamos pastabos;
- informaciniai vaizdo įrašai, rodomi per televiziją arba kino teatruose prieš filmą (jei įmanoma, tai turi būti teigiamas pastiprinimas);
- informuotumo didinimas per sporto renginių (pavyzdžiui, olimpinų žaidynių ar pasaulio futbolo čempionato) atidarymo ceremonijas, pavyzdžiui, Jungtinės Karalystės karalienės susitikimas su mėšikiuku Padingtonu per Londono olimpinės žaidynės buvo ištisai pozityviai nuteikiantis epizodas;
- ilgesni vaizdo įrašai, rodomi per sporto renginius, kurių „kabliukas“ – vaizdo įrašė pasirodantis atitinkamas žaidėjas (pavyzdžiui, futbolininkas per futbolo rungtynes);

- kampanijos su garsenybėmis ar nuomonės formuotojais (pavyzdžiui, Pommeliën Belgijoje), kuriomis siekiama didinti informuotumą neapykantos temomis.

Pagrindimas

Tai padės sukurti:

- sveikesnę ir saugesnę socialinių tinklų aplinką, kitokius, labiau tarpasmeninius, socialinius tinklus;
- sveikesnę, sąmoningesnę ir laimingesnę visuomenę;
- geresnę Europą, kurioje bus mažiau poliarizacijos;
- situaciją, kurioje būtų išvengta eskalavimo ir viskas būtų vertinama iš tam tikros perspektyvos.

Rekomendacijos santrauka

- Visoms amžiaus grupėms skirta visapusiška komunikacija skaitmeniniais kanalais, siekiant skatinti empatiją, įtrauktį ir skirtingos kilmės grupių ar asmenų pripažinimą.
- Reikia komunikacijos ekspertų, kad turinys ir strategija būtų kuriami skirtingoms platformoms ir įvairioms tikslinėms grupėms.
- Netiesioginė arba numanoma komunikacija, pavyzdžiui, pagarbą žymintis mygtukas, panašus į pakelto nykščio jausmaženklį.

7 rekomendacija. ES masto platformos, kurioje būtų kaupiama kovos su neapykanta srities informacija, ištekliai, priemonės ir paramos sistemos, sukūrimas

Rekomenduojame sukurti ES valdomą platformą, kurioje būtų lengva naršyti, kuri būtų nemokama ir kurioje būtų galima susipažinti su informacine medžiaga, pavyzdžiui, apibrėžtimis, straipsniais, vaizdo įrašais ir kitomis kovos su neapykanta organizacijų iniciatyvomis. Platformos stilius ir struktūra turėtų būti patogūs naudoti. Atitinkamai joje galėtų būti jaunimui skirtas skyrius su informacija apie problemas, su kuriomis jaunuoliai gali susidurti kasdieniame gyvenime, ir praktiniais patarimais. Daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama priemonėms, kurios sėkmingai padėjo aukoms, ir praktiniams patarimams visos visuomenės žmonėms, kaip jie gali veiksmingai padėti aukoms, ypač kasdienėse situacijose, kai jie gali tapti neapykantą kurstančio elgesio liudininkais. Žmonės taip pat turėtų turėti galimybę užmegzti ryšius su kitais asmenimis, kurie susiduria su panašiomis problemomis, ir juos palaikyti. Be to, platformoje galėtų būti pateikta problemos apibrėžtis, rekomendacijos ir visa susijusi medžiaga, gauta iš Europos piliečių forumo kovos su neapykanta visuomenėje klausimais.

Siekiant užtikrinti veiksmingumą, dirbtinis intelektas gali padėti žmonėms natūraliau sąveikauti su juo ir rasti atitinkamą turinį, pavyzdžiui, teikti gaires ir rekomendacijas aukoms ir pagalbininkams bei nukreipti juos į tinkamus paramos kanalus ir organizacijas. Be to, platformoje galėtų būti tam tikros galimybės naudotojams pateikti konkrečius atsiliepimus apie tai, kokie ištekliai buvo naudingi ir kaip juos būtų galima toliau tobulinti.

Ši svetainė taip pat turėtų skatinti, įgalinti ir suteikti žmonėms galimybę kritiškai mąstyti šiais klausimais, o ne būti pernelyg varžanti ar sudėtinga, nes tai žmones galėtų atbaidyti. Tai gali būti ypač aktualu kaltininkams ar žmonėms, kurie yra atviresni neapykantos retorikai ir pranešimams, siekiant skatinti kritinį mąstymą ir žinių kaupimą. Turėtų būti teikiama parama ir moderuojama, siekiant užtikrinti saviraiškos laisvę, palengvinti konstruktyvias diskusijas, vykdyti turinio kontrolę ir užkirsti kelią eskalavimui.

Didelės socialinių tinklų įmonės galėtų padėti įgyvendinti funkciją, pagal kurią naudotojai būtų nukreipiami į platformą ieškoti paramos, jei mano, kad tam tikri įrašai gali kurstyti neapykantą. Galėtų būti sukurtos nukreipimo programos arba atlygio sistemos, susietos su svetaine, kurios turėtų būti kūrybiškos ir patrauklios įvairiems gyventojų sluoksniams.

Pagrindimas

Šios rekomendacijos tikslas – sukurti platformą, kuria būtų ne pakeistos panašios idėjos, o sukurta naudingų išteklių duomenų bazė. Todėl ši platforma turėtų būti susieta su kitomis esamomis svetainėmis, ištekliais apie neapykantą ir paramos kanalais, skirtais neapykantos aukoms ir ypač pažeidžiamoms grupėms, kad ji būtų kuo paprastesnė ir naudingesnė. Kitas platformos tikslas – didinti informuotumą ir skatinti sąmoningą dalyvavimą naudojant atitinkamus išteklius. Nors yra daugybė įvairių iniciatyvų, išteklių ir kampanijų, dauguma žmonių nežino, kur rasti visą šią informaciją ir pagalbą. Tokią galimybę galėtų suteikti viena centrinė platforma, kurioje žmonės galėtų gauti visą šią informaciją. Svetainėje taip pat galėtų būti vykdoma informuotumo didinimo kampanija.

Šioje platformoje asmenų tarpusavio bendravimas (pavyzdžiui, naudojantis pokalbių funkcija) galėtų padėti žmonėms suprasti emocijas, įvairias patirtis ir kliūtis tikruoju laiku ir neišeinant iš namų. Tai taip pat leistų aukoms pasidalyti savo patirtimi ir kreiptis į tuos, kurie galėtų padėti joms pasijusti geriau, taip palengvinant jų našą.

Vienas iš šios platformos iššūkių yra tas, kad gali būti sunku ją įdiegti ir užtikrinti, kad svetainės struktūra piliečiams būtų lengvai suprantama, prieinama ir patogi naršyti. Taip pat bus sunku padaryti svetainę pakankamai įdomią, kad daugelis ES piliečių joje lankytųsi savo noru. Be to, nors forumas supranta, kad sukurti tokią svetainę visomis reikalingomis kalbomis yra sudėtinga, manome, kad tai būtų verta pastangų. Jei žmonės svetainėje galėtų dalytis asmeninėmis aukų istorijomis, ji taptų emociškai patrauklesnė ir veiksmingesnė. Neapykanta atsirado anksčiau nei internetas, nors turbūt jis ją labai sustiprino, ir vienos platformos jai įveikti neužteks. Vis dėlto forumas mano, kad ši platforma galėtų būti veiksmingas būdas ne tik didinti informuotumą ir žinias apie neapykantos paplitimą, bet ir padėti žmonėms mažinti neapykantą, su kuria jie susiduria tiek realiame gyvenime, tiek internete, ir ją kovoti.

Rekomendacijos santrauka

- Siūlome sukurti lengvai prieinamą ES valdomą platformą, kuri būtų pagrįsta vieno langelio principu ir kurioje būtų teikiama informacija, pagrindinių terminų apibrėžtys, duomenys apie neigiamą neapykantos poveikį, praktiniai ir kiti svarbūs ištekliai, nuorodos į kitas platformas, iniciatyvas, organizacijas, taip pat esamų priemonių ir paramos sistemų įvairiose valstybėse narėse apžvalga.
- Platforma turėtų būti integruota į kitas esamas priemones, platformas ir svetaines, kuriose daugiausia dėmesio skiriama kovai su neapykanta nacionaliniu ir ES lygmenimis, kad naudotojams būtų kuo lengviau rasti jiems reikalingą informaciją ir paramą, o pastangos nebūtų dubliuojamos.
- Svetainė taip pat galėtų būti naudojama kaip informuotumo didinimo kampanijos dalis ir turėtų būti aktyviai reklamuojama pasitelkiant socialinius tinklus, televizijos reklamą ir kitus žiniasklaidos kanalus.

Žiniasklaidos ir politikos vaidmuo

8 rekomendacija. Nepriklausomo patikėtinių komiteto įsteigimas

Siūlome įsteigti nepriklausomą patikėtinių komitetą, kuris parengtų Europos Parlamento narių elgesio kodeksą ir stebėtų neapykantos retorikos ir klaidingos informacijos sklaidimą. Patikėtinių komitetą turėtų sudaryti įvairių sričių ekspertai (pavyzdžiui, piliečiai, teisės ekspertai, psichologai, sociologai, NVO ir politikos ekspertai), o jo veiklą prižiūrėtų piliečiai. Siekiant užtikrinti platų atstovavimą, piliečiai būtų atrenkami atsitiktine tvarka – taikant kriterijus, kurių laikantis būtų užtikrintas didesnis atstovavimas pažeidžiamoms visuomenės grupėms. Įsteigtas komitetas svarstys ir priims sprendimus dėl elgesio kodekso, taikytino valstybės pareigūnams ir valdžios institucijoms. Elgesio kodeksą bus galima koreguoti. Remdamasis elgesio kodeksu Patikėtinių komitetas rinks duomenis, stebės, kaip jis įgyvendinamas, ir rengs tolesnes gaires dėl neapykantos retorikos nustatymo ir kovos su ja. Patikėtinių komitetas taip pat turės oficialų kontaktinį punktą, į kurį galės kreiptis kiti ES piliečiai, norėdami pranešti apie politikų padarytus pažeidimus ir neapykantos retoriką. Siekiant užtikrinti pliuralizmą komitete, nariai bus keičiami rotacijos būdu. Siekdamas išlaikyti sąžiningumą, komitetas taikys griežtas prisijungimo prie Patikėtinių komiteto taisykles, kad būtų išvengta jo narių interesų konfliktų.

Pagrindimas

Patikėtinių komitetas, kuris stebi, seka ir plėtoja kovos su neapykantos retorika elgesio kodekso įgyvendinimą, yra būtinas siekiant apsaugoti asmenis ir bendruomenes nuo žalingo neapykantos retorikos, ypač kai jau naudoja valstybės pareigūnai ir valdžios institucijos, poveikio. Šis komitetas, parengęs išsamų elgesio kodeksą, pagrįstą teisės ekspertų, psichologų, sociologų, piliečių ir kitų asmenų indėliu, gali nustatyti aiškias elgesio gaires ir lūkesčius. Toks patikėtinių komitetas yra labai svarbus siekiant susigrąžinti ir stiprinti pasitikėjimą institucijomis ir atstovais. Įgyvendinant ir prižiūrint pasitikėjimu grindžiamo elgesio kodeksą, užtikrinamas didesnis skaidrumas. Komitetas veikia nepriklausomai, skaidriai ir yra prižiūrimas piliečių, todėl didėja jo teisėtumas. Kad komiteto veikla būtų efektyvi, jame turi būti tinkamai sudaryta įvairių sričių specialistų grupė, atstovaujanti įvairiems požiūriams ir pažeidžiamoms grupėms.

Rekomendacijos santrauka

- Įsteigti nepriklausomą patikėtinių komitetą, kuris parengtų ES valstybės pareigūnų elgesio kodeksą, skirtą kovoti su neapykantos retorika bei klaidinga informacija, ir užtikrintų jo vykdymą.
- Komitetą sudarys įvairių sričių ekspertai ir atsitiktine tvarka atrinkti piliečiai, užtikrinant atstovavimą pažeidžiamoms grupėms.
- Komitetas stebės, kaip įgyvendinamas elgesio kodeksas, rinks duomenis ir nagrinės pranešimus apie politikų neapykantos retoriką.

Piliečių vykdoma priežiūra ir narių rotacija užtikrins komiteto sąžiningumą, skaidrumą ir teisėtumą.

9 rekomendacija. Patikimumas, faktai ir skaidrumas: informacijos apie finansavimą tikrinimas ir aiškinimas

Rekomenduojame reikalauti, kad žiniasklaida bendradarbiautų su nepriklausomomis faktų tikrinimo organizacijomis, skaidriai nurodytų savo finansavimo šaltinius, skatintų piliečius tikrinti gaunamą informaciją ir ribotų žiniasklaidos auditorijos politinę įtaką, ir siūlome:

- nustatyti griežtus informacijos tikrinimo ir sertifikavimo protokolus asmenims, asociacijoms ir įmonėms, kurios siekia komercinių tikslų ir (arba) naudoja viešąsias lėšas (pavyzdžiui, atskleisti savo teisinį statusą);
- užtikrinti žiniasklaidos nepriklausomumą siekiant didesnės šaltinių įvairovės, skelbti informaciją apie sertifikavimo tyrimų finansavimą ir informacijos sklaidos naudos gavėjus;
- pradėti kampanijas, kuriomis siekiama didinti piliečių informuotumą apie informacijos tikrinimo svarbą;
- apriboti žiniasklaidos priemonių, kurias gali turėti vienas asmuo ar įmonė, skaičių (radijas, televizija, socialinės platformos, laikraščiai ir kt.);
- „juodosios dėžės“ įrankis* turi būti lengvai prieinamas visuomenei ir privalomas asmenims ar įmonėms, siekiantiems komercinių tikslų arba finansuojamiems trečiosios šalies; jei šie asmenys ar įmonės savanoriškai skleidžia melagingas naujienas ar neapykantos retoriką, jiems bus taikomos sankcijos, priklausomai nuo jų pasaulinės apyvartos.

Pagrindimas

Skleidžiant klaidingą informaciją skatinamas visuomenės susiskaldymas ir neapykanta. Užtikrindami, kad informaciją tikrintų nepriklausomos įstaigos, ir finansuodami nepriklausomą žiniasklaidą, galime sumažinti nesusipratimų ir manipuliacijų skaičių. Informacijos sklaida besinaudojančios žiniasklaidos finansavimo šaltinių skaidrumas stiprina visuomenės pasitikėjimą žiniasklaida. Be to, skatinant piliečius smalsiau ir kritiškiau vertinti gaunamą informaciją, labai svarbu, kad visuomenė būtų labiau informuota ir atsparesnė klaidingos informacijos akivaizdoje. Šie metodai padeda skatinti vieningesnę visuomenę ir užtikrinti nuomonių įvairovę žiniasklaidos erdvėje.

** „Juodoji dėžė“ prieš „Mediupart“ Prancūzijoje: šaltinių skaidrumas, tikrinimo procesas, tyrimo metodika, kontekstai ir ribos, žiniasklaidos nuosavybė ir žiniasklaidos finansavimas.*

Rekomendacijos santrauka

- Įtraukti visą informaciją, būtiną žiniasklaidos skaidrumui užtikrinti.
- Remti nepriklausomos žiniasklaidos finansavimą, kad būtų skatinamas žiniasklaidos pliuralizmas.
- Riboti žiniasklaidos priemonių nuosavybės koncentraciją.

10 rekomendacija. Europa jus pasitinka: dalyvaujamoji žiniasklaida piliečiams

Rekomenduojame išplėsti piliečių dalyvavimą, kad būtų įteisintas žiniasklaidos turinys ir puoselėjama bendra abipusiškumo ir pagarbos kultūra, kuri panaikintų neapykantą. Toks dalyvavimas bus grindžiamas trimis vienas kitą papildančiais kanalais, būtent:

1. dalyvaujamosios žiniasklaidos priemone, kurioje piliečiai prisideda prie redakcinių sprendimų. Ši sistema bus grindžiama esamais viešaisiais ir privačiais tinklais ir įmonėmis, kurie naudojant naujas lėšas bus skatinami skelbti aukštos kokybės informaciją. Vietos kanalai bus ypač vertinami kaip arčiausiai piliečių esantys kanalai,

taip pat piliečių forumai vietos ir nacionaliniu lygmenimis, kad būtų galima suprasti jų prioritetus šiose srityse;

2. diskusijų forumu – socialinių tinklų kanalu su patrauklia ir patogia naudoti programėle, apsaugota skaidrumo taisyklėmis;
3. internetine bendradarbiavimo saugykla, kurioje kaupiamos kokybiškos naujienos ir diskusijos, kad piliečiai galėtų kurti bendrą istoriją, skirtą jaunimo švietimui ir pažangai nagrinėjant svarbiausias ES ateities temas.

Ši sistema perteiks prieš neapykantos retoriką nukreiptas ES vertybes, kurios anksčiau buvo apibrėžtos bendroje chartijoje. Ombudsmeno funkcijas atliekanti įstaiga ir etikos komitetas filtruos turinį siekdami užtikrinti, kad jis atitiktų šias vertybes; taip pat reikėtų apsvarstyti galimybę naudoti dirbtinį intelektą. Galiausiai šios sistemos įgyvendinimą stebės atrinktas piliečių komitetas, užtikrinsiantis, kad redakciniai sprendimai nebūtų nulemti ekonominių ar ideologinių interesų.

Pagrindimas

Ši rekomendacija svarbi, nes ja tiesiogiai įtraukiami piliečiai, taip įteisinant pačias ES institucijas per tiesioginę demokratiją. Taip piliečiams bus suteikta galimybė rasti informaciją apie viską, ko jie nori, nedarant jiems politinės įtakos, pavyzdžiui, kad jie pritartų savo šalies vyriausybei. Ypatingas dėmesys skiriamas jaunesniems žmonėms, nes šioje žiniasklaidos sistemoje taip pat atsižvelgiama į jiems artimesnes komunikacijos priemones nei tradiciniai televizijos kanalai. Panašiai galima įtraukti ir vaikus, naudojant jiems pritaikytą turinį, pavyzdžiui, mokomuosius kursus ar žaidimus, atsižvelgiant į jų amžių. Manome, kad ši sistema yra svarbi siekiant visiškai panaikinti klaidingą informaciją ir neapykantos retoriką, nes tai bus žiniasklaidos platforma, kurioje nebus skleidžiami neapykantą kurstantys pranešimai. Kadangi žinome, jog esama rizikos, kad žmonės nesinaudos šia sistema, turėsime pasirūpinti, kad ji būtų patraukli ir įtraukianti, todėl į ją investuosime pakankamai lėšų.

Rekomendacijos santrauka

- Piliečių dalyvavimo kovojant su neapykantos retorika naudojant žiniasklaidą išplėtimas.
- Trijų punktų metodas: žiniasklaidos priemonė, socialinių tinklų kanalas ir internetinė bendradarbiavimo saugykla.

Stebėseną ir filtravimą laikantis daugiašalio požiūrio: ombudsmeno institucija, etikos komitetas ir piliečių vykdomos priežiūros komitetas.

Skaitmeninis ir technologijų sektorius

11 rekomendacija. Išeiti iš burbulų: įvairių požiūrių skatinimas socialiniuose tinkluose

Siekdami kovoti su radikalizacija internete, rekomenduojame įpareigoti socialinės žiniasklaidos platformas įvairinti naudotojams rodomą turinį. Algoritmai dažnai sukuria informacinius getus, bruka šališką turinį ir labai susiaurina naudotojų požiūrį. Sureguliuavę algoritmus taip, kad juose būtų pateikiamas platesnis požiūrių spektras, galime užkirsti kelią vienos pozicijos dominavimui ir skatinti labiau subalansuotą temų supratimą.

Kaip tai padaryti? Mūsų siūlomu sprendimu užtikrinama, kad naudotojams peržiūrėjus ekstremistinį turinį, algoritmas vėliau rodytų turinį, kuriame pateikiamas priešingas požiūris. Toks metodas skatina naudotojus išgirsti daugiau atspalvių turintį ir išsamesnį pasakojimą ir veiksmingai padeda išeiti iš turinio burbulų, kuriuose šiuo metu jie yra izoliuoti.

Šia strategija ne tik sumažinama radikalizacijos rizika, bet ir ugdomas kritinis mąstymas ir empatija, nes naudotojai gali susipažinti su įvairiomis nuomonėmis. Įgyvendinus šį pokytį, socialiniai tinklai taps informatyvesne ir labiau subalansuota erdve, o tai padės kurti sveikesnę internetinę aplinką visiems.

Pagrindimas

Sustiprintas kritinis mąstymas. Supažindinant naudotojus su įvairiais požiūriais ugdomas kritinis mąstymas ir skatinama atidžiau vertinti informaciją, taip sumažinant imlumą radikalioms ideologijoms.

Mažesnė poliarizacija. Išardant informacinius getus, šiuo metodu galima sumažinti visuomenės poliarizaciją, skatinti dialogą ir supratimą tarp skirtingų grupių.

Informuota visuomenė. Subalansuota informacija padeda užtikrinti, kad visuomenė būtų geriau informuojama įvairiais klausimais, todėl diskusijos taptų įvairesnės ir būtų priimami geriau apgalvoti sprendimai.

Geresnė psichikos sveikata. Įvairaus turinio vartojimas gali padėti sumažinti nerimą ir stresą, susijusį su pasikartojančios ir galbūt emocijas kurstančios informacijos vartojimu.

Demokratijos stiprinimas. Visuomenė, kuri susiduria su nuomonių įvairove, yra geriau pasirengusi dalyvauti demokratiniuose procesuose, o tai skatina sveikesnę ir atsparesnę demokratiją.

Įgyvendinus šią rekomendaciją, socialiniai tinklai taps švietimo ir konstruktyvaus diskurso platforma, o tai galiausiai padės sukurti labiau informuotą, darnesnę ir empatiškesnę visuomenę.

Rekomendacijos santrauka

- Turinio įvairinimas: įpareigoti socialinės žiniasklaidos platformas koreguoti algoritmus, kad būtų pateikiamas platesnis nuomonių spektras, ir taip kovoti su informaciniais getais ir šališku turiniu.
- Subalansuoti požiūriai: užtikrinti, kad žiūrint ekstremistinį turinį algoritmas nukreiptų į priešingus požiūrius ir taip skatintų platesnį supratimą.
- Radikalizacijos mažinimas: šia strategija mažinama radikalizacijos rizika, nes naudotojams pateikiama įvairių nuomonių, ugdomas kritinis mąstymas ir empatija.

Sveikesnė internetinė aplinka: įgyvendinus šiuos pokyčius, bus sukurta informatyvesnė, labiau subalansuota ir sveikesnė interneto erdvė visiems naudotojams.

12 rekomendacija. Anonimiškumo internete problemos sprendimas siekiant kovoti su neapykanta

Rekomenduojame reguliuoti anonimiškumą internete, kad atitinkamos institucijos geriau sektų, tirtų ir patrauktų atsakomybėn neapykantos kurstytojus.

Todėl rekomenduojame:

- ES ir valstybėms narėms užtikrinti esamų ir būsimų nuostatų ir teisės aktų taikymą;
- kiekvienos valstybės narės lygmeniu sukurti tapatumo nustatymo sistemą, kurioje būtiniausia informacija, reikalinga asmens tapatybei nustatyti, būtų renkama per vyriausybės valdomą portalą. Ši sistema turėtų būti palaipsniui suderinta ES valstybių narių lygmeniu;

- reikalauti, kad svarbiausios socialinės žiniasklaidos platformos geriau bendradarbiautų su Europos ir nacionalinėmis valdžios institucijomis taikant esamus ir būsimus teisės aktus ir naudojant tapatumo nustatymo sistemą;
- siekiant didinti interneto naudotojų informuotumą apie jų atsakomybę skelbiant turinį, pasitelkti naują Europos elgesio chartiją, kad ji būtų įgyvendinama svarbiausiose socialinės žiniasklaidos platformose, taip pat per viešuosius subjektus, mokyklas ir bendruomenių grupes.

Pagrindimas

Ši rekomendacija svarbi, nes neapykantos retorikos, ypač internete, labai padaugėjo. Reguluojant anonimiškumą neapykantos internete kaltininkus būtų lengviau nustatyti ir patraukti atsakomybėn.

Vis dėlto anonimiškumą reikia saugoti remiantis dabartine žodžio laisvės samprata, užtikrinant laisvą keitimąsi požiūriais ir nuomonėmis internete.

Rekomendacijos santrauka

- Užtikrinti, kad atskaitomybė internete taptų realybe.
- Užtikrinti, kad nuostatai ir teisės aktai būtų efektyvesni.
- Įdiegti Europos tapatumo nustatymo sistemą.
- Didinti informuotumą apie neapykantos retorikos pasekmes.

13 rekomendacija. ES saugaus naršymo kortelė

Rekomenduojame įdiegti ES saugaus naršymo kortelę vaikams nuo 8 metų. Kortelė taip pat gali būti pritaikyta vyresnio amžiaus asmenų grupėms. Naudodamiesi šia kortele vaikai įgytų įgūdžių, reikalingų savarankiškai bei saugiai naršyti internete ir kovoti su neapykantą kurstančiu turiniu internete. Pilietinės visuomenės organizacijų mokyklose rengiamuose mokymuose vaikai, be kita ko, pagal savo amžių mokytųsi:

- kaip atpažinti neapykantos turinį ir jį reaguoti;
- ko saugotis, kad nebūtų (nesąmoningai) skleidžiamas neapykantą kurstantis turinys;
- į ką galima kreiptis tapus neapykantos auka;
- kokios yra privatumo ribos.

Mokymai turėtų būti įdomūs ir tinkami pagal amžių. Mokymų rengėjams (pilietinės visuomenės organizacijoms, NVO ir kt.) turėtų būti skiriamas tinkamas ir būtinas ES ir valstybių narių finansavimas. Be to, pedagogams turėtų būti pateikti bendri terminologijos standartai. Baigę mokymus vaikai gaus ES saugaus naršymo kortelę. Nacionaliniu lygmeniu tėvai ir mokytojai turėtų dalyvauti populiarinant ir diegiant kortelę (atsižvelgiant į jos savanorišką pobūdį), o ES lygmeniu ES saugaus naršymo kortelę turėtų būti privaloma populiarinti visose valstybėse narėse. Be to, reikėtų išnagrinėti, ar prieiga prie tam tikro turinio internete galėtų būti susieta su ES saugaus naršymo kortele. ES saugaus naršymo kortelę gavę jaunuoliai taip pat turėtų turėti galimybę internetu bendrauti su kitais jaunuoliais iš visos ES.

Pagrindimas

Manome, kad ši idėja veiksminga, nes visų pirma jaunesni vaikai didžiulę turėdami ES saugaus naršymo kortelę (panašią į dviratininko pažymėjimą). Kortelė taip pat padėtų tėvams, kurie dažnai neturi reikiamų įgūdžių paruošti savo vaikus saugiai naudotis internetu. Jie taip pat gali nustatyti įvairias sąlygas gauti kortelę (pavyzdžiui, prieigą prie konkretaus internetinio žaidimo). Ne mažiau svarbu yra tai, kad įdiegus ES saugaus naršymo kortelę užtikrinami neįpareigojantys tarpkultūriniai vaikų mainai Europoje, kurie savo ruožtu skatina toleranciją ir empatiją.

Rekomendacijos santrauka

- Įdiegti ES saugaus naršymo kortelę 8 metų ir vyresniems vaikams, įskaitant pilietinės visuomenės organizacijų rengiamus mokymus apie saugumą internete ir kovą su neapykantą kurstančiu turiniu.
- Užtikrinti ES finansavimą ir bendrus standartus pedagogams, į kortelės populiarinimą įtraukiant tėvus ir mokytojus.
- Išduoti kortelę baigus mokymus, galbūt ją susiejant su prieiga prie tam tikro internetinio turinio.
- Skatinti vaikų tarpkultūrinius mainus ir tinklaveiką visoje ES, ugdant toleranciją ir empatiją.

14 rekomendacija. Dirbtinio intelekto moderavimas: socialinių tinklų apsauga nuo neapykantos retorikos

Rekomenduojame sukurti dirbtinio intelekto įrankį, skirtą neteisėtai neapykantos retorikai socialinės žiniasklaidos platformose aptikti, kad būtų užtikrinta atitiktis ES standartams. Šis įrankis veiks taip:

aptikimas ir žymėjimas:

- remiantis ES neteisėtos neapykantos retorikos apibrėžtimi, aptinkama neapykantos retorika;
- įrašai pažymimi kaip galima neapykantos retorika ir apie tai pranešama jų kūrėjui;
- pažymėtus įrašus per 24 valandas peržiūri moderatorius;
- žodžio laisvės principą atitinkantys įrašai paskelbiami;
- įrašai, kuriuose yra neteisėtos neapykantos retorikos, perduodami valdžios institucijoms, kad už juos būtų patraukta baudžiamojon atsakomybėn, o vėliau ištrinami;

aptikimas prieš paskelbiant įrašą:

- prieš paskelbiant turinį, aptinkama neapykantos retorika;
- pranešama kūrėjams, jei atrodo, kad jų įrašuose yra neteisėtos neapykantos retorikos;
- kūrėjams suteikiama galimybė peržiūrėti įrašą arba vis tiek jį paskelbti;
- jei turinys paskelbiamas, jis lieka pažymėtas, kol jį peržiūrės žmogus, ir įspėjama apie neapykantos retorikos skelbimo teisėtumą ir pasekmes.

Šį įrankį privalomai įdiegus socialiniuose tinkluose Europos Sąjungoje, bus padidintas saugumas internete, apsaugotos marginalizuotos bendruomenės ir užtikrinta, kad būtų laikomasi nuostatų dėl neapykantos retorikos, taip skatinant pagarbesnę skaitmeninę aplinką.

Pagrindimas

Padidinta apsauga. Šiuo dirbtinio intelekto įrankiu užtikrinama patikima marginalizuotų grupių apsauga, nes neapykantos retorika aptinkama ir sušvelninama, kol dar nepadarė žalos. Skubiai nustatydami ir pašalindami neteisėtą turinį sukuriame saugesnę internetinę aplinką.

Efektyvumas ir tikslumas. Derinant aptikimą pasitelkus dirbtinį intelektą ir žmogaus atliekamą peržiūrą, užtikrinamas didelis tikslumas nustatant neapykantos retoriką, kartu nepažeidžiant žodžio laisvės. 24 valandas trunkantis peržiūros procesas leidžia suderinti reakcijos spartą ir kruopštumą, taip kuo labiau sumažinant žalingo turinio plitimą.

Atskaitomybė. Turinio kūrėjams pranešant apie galimą neapykantos retoriką ir teises pasekmes, šiuo įrankiu skatinama atskaitomybė ir sąmoningumas. Naudotojai informuojami apie tai, kas yra neteisėta neapykantos retorika, ir taip skatinamas labiau apgalvotas ir pagarbus bendravimas.

Prevencinės priemonės. Išankstinis aptikimas naudotojams leidžia peržiūrėti galbūt žalingą turinį prieš tai, kai jis paskelbiamas. Toks proaktyvus požiūris padeda užkirsti kelią neapykantos retorikos plitimui, sumažinti baudžiamųjų veiksmų poreikį ir puoselėti pagarbos kultūrą.

Teisinė atitiktis. Užtikrinant, kad socialinės žiniasklaidos platformos laikytųsi ES teisės aktų dėl kovos su neapykantos retorika, sukuriamas vienodas standartas visoje skaitmeninėje erdvėje. Tokiu suderinimu supaprastinamas vykdymo užtikrinimas ir stiprinama teisinė sistema, skirta kovoti su neapykantos retorika internete.

Teigiami socialiniai pokyčiai. Diegiant šį įrankį skatinama kurti įtraukesnę ir pagarbesnę visuomenę. Mažindami neapykantos retorikos paplitimą, skatiname įvairias nuomones ir požiūrius, didiname socialinę sanglaudą ir tarpusavio supratimą.

Apskritai šis dirbtinio intelekto įrankis yra svarbus žingsnis kuriant saugesnę ir pagarbesnę internetinę aplinką, suderinant skaitmeninę sąveiką su įtraukumo ir orumo vertybėmis.

Rekomendacijos santrauka

- Sukurti įrankį, kuris padėtų aptikti neteisėtą neapykantos retoriką socialinės žiniasklaidos platformose, įskaitant toliau nurodytas funkcijas.
- Aptikti ir pažymėti galimą neapykantos retoriką pagal ES standartus, informuoti kūrėjus ir pateikti peržiūrėti žmogui. Neteisėtas turinys ištrinamas ir apie jį pranešama; žodžio laisvės principą atitinkantis turinys paskelbiamas.
- Nuskaityti turinį prieš jį paskelbiant, kūrėjams pranešti apie galimą neteisėtą neapykantos retoriką ir leisti atlikti peržiūras. Pažymėtas turinys peržiūrimas pateikiant teisinį įspėjimą.

Švietimas

15 rekomendacija. Piliečių forumų įkvėptos diskusijų kultūros sklaida mokyklose

Rekomenduojame mokykloje per pamokas organizuoti mini diskusijas, pavyzdžiui, piliečių mini forumą. Veiksmingiausias būdas vaikus įtraukti į diskusiją (nerengiant pilietinio ugdymo pamokų) – imtis iniciatyvos saugioje aplinkoje, palaikant ugdymo bendruomenei, pavyzdžiui, vadovams, padėjėjams ir mokytojams. Pavyzdžiui, diskusijų apie maitinimą valgykloje organizavimas, atkreipiant dėmesį į skirtingų religijų atstovų įpročius, suteikia galimybę

diskutuoti konkrečiomis temomis, kurios kasdien aktualios vaikams, ir pasinaudoti mokykloje dirbančių žmonių, pavyzdžiui, valgyklos darbuotojų ir virėjų, patirtimi. Galėtų dalyvauti ir įvairios gyvenimiškos patirties turintys žmonės, kurie nėra glaudžiai susiję su švietimo sektoriumi (pavyzdžiui, policininkai), ir pasakoti vaikams apie savo darbą. Kalbant apie šių diskusijų temas, turėtume tiesiogiai konsultuotis su vaikais dėl temų, kurias jie nori geriau suprasti. Vaikai gali aptarti bet kokią temą, jei ji atitinka jų lygį ir yra tinkama. Siekiant dalytis šia patirtimi ir diskusijų kultūra visoje Europos Sąjungoje, galėtų būti veiksminga mokyklų partnerystė. Pavyzdžiui, mainų metu diskusijose dalyvavę mokyklų atstovai galėtų keliauti ir dalytis savo patirtimi bei nuomonėmis su kitais Europos šalių mokyklų atstovais. Šių diskusijų rezultatai galėtų būti panaudoti vaikams skirtose piliečių platformoje.

Pagrindimas

Jaunuoliai yra atviresni ir geba priimti skirtingus požiūrius, o tai yra labai svarbus kovos su neapykanta aspektas. Todėl vaikai turi būti supažindinami su pilietine kultūra ir pilietiniu aktyvumu mokykloje (nuo 6 iki 16 metų). Šie mokyklose organizuojami forumai turėtų būti vaikų mokymo priemonė. Dalyvavimo kultūra ir per šias diskusijas įgyti įgūdžiai gali būti naudingi visą gyvenimą. Mokyklų porinės programos galėtų būti veiksmingos, nes jomis ne iš esmės pakeičiamos valstybių narių švietimo programos, o įgyvendinama bendra iniciatyva, kuria siekiama ugdyti Europos vaikų kritinį mąstymą ir supratimą.

Rekomendacijos santrauka

- Jaunuoliai yra atviresni ir geba priimti skirtingus požiūrius.
- Vaikai turėtų išbandyti pilietinio aktyvumo kultūrą ir diskusijas mokykloje (nuo 6 iki 16 metų).

Mokyklų partnerystė gali būti svarbi dalijantis patirtimi Europos lygmeniu, supažindinant su kita kultūra ir mąstysena ar bandant ją suprasti.

16 rekomendacija. Vaikų ir jaunimo socialinių ir emocinių įgūdžių stiprinimas neapykantos prevencijos tikslais

Prašome taikyti trumpalaikes ir vidutinės trukmės priemones vaikų emociniams ir socialiniams įgūdžiams stiprinti. Todėl rekomenduojame gerinti mokymosi aplinką mokyklose ir siūlyti tokią veiklą kaip teatro, meno, nesmurtinio bendravimo ir pilietinio ugdymo mokyklose ir aplink jas, kad būtų ugdomas kritinis mąstymas, empatija ir emociniai įgūdžiai. Trumpuoju laikotarpiu reikalaujame atlikti daugiau ir geresnių mokslinių tyrimų apie mūsų siūlomos veiklos poveikį siekiant užkirsti kelią neapykantai. Trumpuoju ir vidutiniu laikotarpiu prašome, kad tokių programų kaip ERASMUS+, CERV ar programų, finansuojamų iš ES struktūrinių fondų, prioritetai būtų nukreipti į neapykantos prevencijos veiklą mokyklose ir aplink jas. Europos Komisija turėtų imtis iniciatyvos ir atkreipti dėmesį į šiuos prioritetus bei plačiai apie juos informuoti (pavyzdžiui, teikti rekomendacijas valstybėms narėms ir skelbti kvietimus teikti projektus), taip pat bendradarbiauti su UNESCO ir Europos Taryba, kad jie būtų suderinti su atitinkamomis jų programomis. Tuomet mokyklos, mokytojai ir vietos subjektai galėtų panaudoti šias lėšas veiklai vykdyti. Siekiant didinti socialinę įtrauktį, veikla turėtų būti nemokama visiems. Praėjus maždaug penkeriems metams reikėtų tinkamai tai įvertinti, kad būtų galima persiorientuoti ir nuspręsti, ar priemonės buvo veiksmingos. Taip būtų galima padidinti ES pajėgumus vykdyti neapykantos prevenciją mokyklose.

Pagrindimas

Dabartinėje švietimo sistemoje emocinių ir socialinių įgūdžių klausimai vertinami nepakankamai rimtai. Mokyklos taip pat yra vieta, kur patiriama neapykanta. Vaikai nėra gerai pasirengę tapti suaugusiais, kurie suvokia savo emocijas. Mokyklos – tai vieta, kur visi vaikai mokosi gyventi kartu. Geros mokymosi aplinkos sukūrimas yra geriausias būdas užkirsti kelią neapykantai. Savęs ir kitų pažinimas leidžia geriau kritiškai ir savikritiškai mąstyti bei būti tolerantiškesniems. Tokia veikla kaip teatras, šokis, nesmurtinis bendravimas yra geras būdas įgyti šių įgūdžių.

Rekomendacijos santrauka

Vienas iš sprendimų, kaip užkirsti kelią neapykantai visuomenėje, yra gerinti mokymosi aplinką mokyklose ir siūlyti tokią veiklą kaip teatras, menai, nesmurtinis bendravimas, pilietinis ugdymas mokyklose ir aplink jas.

Tai leis vaikams mokytis ir ugdyti savo emocinius ir socialinius įgūdžius, padės geriau suprasti vieniems kitus, o vėliau ir sumažinti neapykantą visuomenėje.

17 rekomendacija. Įvairių kartų ir tautų švietimas apie nesmurtinį bendravimą

Rekomenduojame: trumpuoju laikotarpiu parengti nesmurtinio bendravimo gaires (remiantis tokiais dokumentais kaip vadovas „Nuo neapykantos retorikos iki nesmurtinio bendravimo“), pritaikytas jaunimui ir suaugusiesiems skirtai mokomajai medžiagai;

- vidutiniu laikotarpiu valstybės narės turėtų parengti nesmurtinio bendravimo kursus, kurie būtų rengiami tiems, kas gauna suaugusiųjų bedarbio pašalpas;
- vidutiniu laikotarpiu valstybės narės turėtų parengti darbuotojams skirtą mokomąją medžiagą;
- trumpuoju laikotarpiu ES turėtų sukurti vaizdo įrašus apie tris žiniasklaidos turinio sąvokas (TOLERANCIJOS, GERANORIŠKUMO, ATLAIDUMO);
- vidutiniu laikotarpiu mokyklos turėtų pasiūlyti tėvams švietimo apie nesmurtinį bendravimą galimybių (pavyzdžiui, mokyklose);
- vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu ES turėtų patvirtinti netiesioginį tekstų pritaikymą (pavyzdžiui, mokymus ir egzaminus): nesmurtinis bendravimas turėtų būti įtrauktas į mūsų kalbą kaip numatytoji nuostata;
- ilguoju laikotarpiu valstybės narės turėtų įtraukti nesmurtinio bendravimo metodiką į kalinių reintegracijos procesus.

Pagrindimas

Bendravimas yra vienas iš svarbiausių būdų būti suprastam gyvenime, tačiau to nemokoma. Jei ugdysime šį įgūdį, tarp žmonių kils daug mažiau konfliktų ir ginčų. Reikalingas savo jausmų suvokimas, savistaba ir užuojauta kitiems. Jei tai būtų įgyvendinta, Europoje būtų kur kas mažiau neapykantos. Dabar susiduriame su didžiausia neapykanta, bet toliau ji turėtų pradėti mažėti. Geresnis bendravimas lemia geresnį bendradarbiavimą, o tai leistų sukurti vieningesnę Europą.

Rekomendacijos santrauka

- Visuomenės nariams tiesioginiais ir netiesioginiais ugdymo veiksmais perteikti pagrindines TOLERANCIJOS, GERANORIŠKUMO, ATLAIDUMO sąvokas.
- Skleisti žinias apie nesmurtinį bendravimą ir jo naudojimą visose visuomenės grupėse, pradedant jaunimu ir baigiant suaugusiais, įskaitant tėvus.

- Naudotis esamomis JT gairėmis ir jas pritaikyti mokomajai medžiagai.
- ES turėtų parengti nemokamą mokomąją medžiagą suaugusiems (tiek darbo, tiek švietimo aplinkoje).
- Sukurti informuotumui didinti skirtą žiniasklaidos turinį, kad būtų skleidžiama informacija apie šį metodą.
- Nesmurtinį bendravimą kaip įprastą kreipimosi į piliečius būdą įtraukti į bet kokius oficialius pranešimus.

Piliečių dalyvavimas ir socialinė įtrauktis

18 rekomendacija. Jaunimui (16–25 metų amžiaus) skirtų Europos piliečių kovos su neapykanta forumų kūrimas

Jaunimui skirtuose Europos piliečių forumuose turėtų būti taikomas atsitiktinės atrankos procesas, kaip ir dabartiniuose Europos piliečių forumuose, nes taip sudaromos sąlygos atstovauti įvairioms grupėms. Forumuose turėtų būti aptariamose temose, susijusiose su iššūkiais ir galimybėmis, su kuriomis susiduria jaunimas (t. y. patyčios, tolerancija, pagarba, stereotipai ir socialinė įtrauktis). Šie forumai turėtų pasitelkti jaunuolius kaip ekspertus, kad jie geriau suprastų esminius klausimus ir išsakytų savo nuomonę ES lygmeniu. Pavyzdžiui, jaunuoliai, dalyvaujantys kovos su diskriminacija ar migrantų integracijos asociacijų veikloje, galėtų būti jaunimo forumo ekspertais ir šaltiniais. Šie forumai turėtų būti populiarinami pilietinio aktyvumo platformoje (kurią reikia persvarstyti, padaryti interaktyvesnę bei šiuolaikiškesnę ir geriau reklamuoti).

Pagrindimas

Jaunuoliai dažnai nesidomi politika ir vis mažiau balsuoja. Jų politinius atstovus (nacionaliniu ar Europos lygmeniu) renka vyresnio amžiaus žmonės. Norint susipažinti su politinėmis diskusijomis, žinoti, ką veikia Europos Sąjunga, ir domėtis jos veikla, dalyvavimas į šį panašiam Europos piliečių forume galėtų būti įdomi priemonė, skatinanti nuolatinį įsitraukimą. Europos lygmuo yra labai svarbus, nes daugelyje valstybių narių Europos Sąjungos vizija susiaurinta iki „Briuselio sprendimų“. Briuselis suvokiamas kaip didelis viršininkas, kuris nustato daugybę taisyklių. Dalyvaujant piliečių forume, jaunuoliai galėtų pasijusti artimesni Europai ir kitiems jauniems europiečiams. Kadangi jaunuoliai yra tarp pagrindinių neapykantos aukų, labai svarbu į juos sutelkti dėmesį.

Rekomendacijos santrauka

Rekomenduojame visoje Europoje sukurti specialiai jaunimui skirtus forumus kovos su neapykanta klausimais.

Tikslas būtų dvejopas: kovoti su jaunimo nepasitikėjimu politikais ir siekti, kad jaunimas dalyvautų sprendžiant įvairias problemas.

19 rekomendacija. Savanoriškos pilietinės tarnybos suaugusiems plėtra vietos bendruomenėse

Turi būti numatytas laikas dalyvauti šioje savanoriškoje veikloje, pavyzdžiui, suteikiant mokamas atostogas, skirtas būtent pilietiniam aktyvumui. Kartu turime neužmiršti ir apie

savarankiškai dirbančius asmenis. Ekonominė nauda (pavyzdžiui, mokesčių sumažinimas) galėtų būti puiki paskata didinti įvairių kategorijų asmenų pilietinį aktyvumą. Galiausiai vietos iniciatyvų svarba turėtų būti propaguojama ES lygmeniu: ES galėtų skatinti ir remti šias vietos iniciatyvas visoje Europoje, suteikdama patirties ir finansinę paramą. Šios savanoriškos tarnybos trukmė būtų trumpesnė nei pagal programą „Erasmus“ darbuotojams arba savarankiškai dirbantiems asmenims (pavyzdžiui, viena savaitė).

Pagrindimas

Kovojant su neapykanta labai svarbus vietos lygmuo, o vietos bendruomenės yra vertinga parama socialinei sanglaudai. Pavyzdžiui, savanoriška veikla integraciją skatinančiose asociacijose turėtų būti prieinama visų amžiaus grupių atstovams. Europos Sąjunga galėtų remti šias kovas su neapykanta vietos lygmeniu iniciatyvas ir sudaryti sąlygas įvairiems vietos subjektams keistis patirtimi.

Rekomendacijos santrauka

- Savanoriškos pilietinės tarnybos turėtų būti prieinamos visiems, neatsižvelgiant į ekonomines ar profesines aplinkybes.
- Įmonės turi leisti savo darbuotojams išbandyti šias Europos savanoriškos veiklos programas (su Europos parama).
- Savanoriška veikla ir įgyti įgūdžiai turėtų būti vertinami.

20 rekomendacija. Pagalba susigrąžinti gyvenimo prasmę

Rekomenduojame, kad ES skatintų kurti bendruomenių erdves, kuriose būtų teikiama parama marginalizuotiems žmonėms. Ši pagalba gali būti nukreipta įvairiomis kryptimis, atsižvelgiant į asmens poreikius. Rekomenduojame, kad žmonėms būtų suteikta galimybė susirasti darbą ir taip užsitikrinti asmeninį savarankiškumą ir stabilumą, kartu teikiant konkrečią paramą toms grupėms, kurioms sunkiau patekti į darbo rinką, pavyzdžiui, neįgaliesiems, pabėgėliams, benamiams, smurtą patyrusiems asmenims ir kt. Tokiais atvejais tai būtų pagalba parengti prašymą priimti į darbą, pasiręgti pokalbiui dėl darbo, pasirūpinti higiena ir įsigyti darbui tinkamus drabužius.

Tokioms bendruomenės iniciatyvoms galėtų būti skiriamas viešasis finansavimas, kartu panaudojant bendruomenėje jau egzistuojančius solidarumo tinklus ir savanorių iniciatyvas, kad finansinės investicijos būtų tvarios valstybių biudžetams. Reikėtų įsipareigoti išlaikyti ilgalaikes centrų finansavimo sąlygas.

Šios solidarumo ir paramos iniciatyvos turėtų apimti du poreikius: viena vertus, teikti specializuotą pagalbą konkrečioms grupėms, kurios gali turėti specialių poreikių, ir, kita vertus, išsaugoti atvirumą įvairioms marginalizuotoms grupėms, nenustatant prioritetinės klasifikacijos ar lengvatų, nes tai galėtų prisidėti prie tolesnio neapykantos ir diskriminacijos skatinimo.

Šiuose centruose žmonės gali gauti konkrečią ir neatidėliotiną pagalbą pagal asmeninius poreikius, padedami tinkamai parengtų savanorių ir (arba) specialistų, kurie gali nukreipti žmones į vietas, kur jie gali gauti konkrečią pagalbą. Pagalba gali būti teikiama ne tik marginalizuotoms grupėms priklausantiems asmenims, bet ir visiems, kurių asmeninėmis aplinkybėmis ar gyvenimo situacijose gali prireikti paramos.

Šiuose bendruomenės centruose taip pat gali būti rengiami praktiniai seminarai, užsiėmimai, tarpkultūriniai mainai, renginiai ir šventės, padedantys ugdyti bendruomeniškumo jausmą ir įveikti diskriminacijos kliūtis. Šios erdvės turėtų būti humanizuotos, t. y. kad žmonės jaustųsi laukiami ir atsipalaidavę.

Centras, teikiantis pagalbą, ir pagalbos gavėjas, kuris per tam tikrą laiką turi pasiekti sutartus rezultatus, turėtų būti abipusiškai įsipareigoję. Ypatingiems atvejams išspręsti gali prireikti daugiau laiko, kurį kiekvienu konkrečiu atveju įvertins ekspertai.

Pagrindimas

Tai svarbu, nes šiuose bendruomenės centruose besilankantys žmonės gautų labai svarbios pagalbos. Centrai būtų naujoviški, suteiktų vilties ir įkvėpimo. Tai pagerintų psichikos sveikatą, padėtų žmonėms, patiriantiems sunkumų namuose, būtų suteikta pastogė visiems nepalankioje padėtyje esantiems žmonėms, kuriems šis sprendimas gali padėti, leistų jiems naudotis savo pagrindine teise gyventi oriai ir padėtų rasti prasmę. Tai svarbu, nes žmonės gali daryti įtaką vieni kitiems, užmegzti santykius ir suprasti vieni kitų problemas. Žmonės nesijautų stigmatizuojami ar paženklinami. Turime vėl tapti žmonėmis (ne tik spartinti technologijas, galinčias pakenkti humanizacijai). Žmonėms reikia galimybių, o įgyvendinus šią rekomendaciją būtų galima sukurti darbo vietas.

Rekomendacija galėtų paskatinti kurti įtraukesnę, teisingesnę, lygiateisiškesnę, prasmingesnę ir empatiškesnę visuomenę, kurioje visi galėtų lygiomis teisėmis dalyvauti visuomenės gyvenime ir kurioje nenormalizuotume tokių problemų kaip skurdas ir benamystė, nes dėl jų atsiranda neapykanta.

Ši rekomendacija galėtų padėti visuomenei vietos lygmeniu. Kalbant apie poveikį, turime pasauliniu mastu reaguoti į pasaulines problemas. Poveikis būtų pastebimas mažesniu mastu, o vėliau didėtų.

Rizika kyla, jei socialiniai darbuotojai nėra pasirengę dirbti šį darbą ir jei idėja nėra gerai parengta. Kita rizika gali būti finansinė, kalbinė arba susijusi su integracija.

Rekomendacijos santrauka

- ES turėtų skatinti bendruomenių erdvių kūrimą, kad būtų remiamos marginalizuotos grupės.
- Pagalba turėtų būti pritaikyta pagal asmens poreikius ir teikiama su tinkamai parengtų savanorių ir (arba) specialistų pagalba, o centras ir pagalbos gavėjas abipusiškai įsipareigoja siekti sutartų rezultatų ir laikytis terminų, kuriuos ypatingais atvejais būtų galima pratęsti.
- Reikėtų įsipareigoti skirti ilgalaikį viešąjį finansavimą, kartu panaudojant jau esamus solidarumo tinklus ir savanorių iniciatyvas.

21 rekomendacija. Kontaktas su piliečiais: socialinės nelygybės mažinimas siekiant kovoti su neapykanta ES

Socialinė nelygybė, kaip nurodyta problemos apibrėžtyje, yra viena pagrindinių neapykantos veiksnių ar priežasčių mūsų visuomenėje. Nepaisant socialinės nelygybės svarbos, ES institucijos ir valstybės narės šią problemą sprendžia nepakankamai, todėl būtina atlikti išsamius ES finansuojamus mokslinius tyrimus, kad būtų nustatytos ir pašalintos socialinės nelygybės ir neapykantos sąajos.

Suprasti šias sąajas labai svarbu siekiant parengti veiksmingą politiką ir intervencines priemones. Nesant patikimų empirinių įrodymų, pagrįstų kokybiniais ir kiekybiniais duomenimis, pastangos kovoti su socialine nelygybe gali būti netinkamai nukreiptos arba neveiksmingos. Į duomenų rinkimą įtraukiant socialines organizacijas užtikrinama, kad

duomenys atspindėtų realybę tų, kurie labiausiai kenčia nuo nelygybės, o tai suteikia tikslesnį ir tinkamesnį pagrindą moksliniams tyrimams, atliekamiems pagal principą „iš apačios į viršų“. Nuolat skelbiant šias išvadas bus padedama gauti reikiamos informacijos ir tobulinti dedamas pastangas. Tyrimų rezultatai gali būti įtraukti į informuotumo didinimo kampanijas.

Pagrindimas

Išsamiais moksliniais tyrimais pagrįstos gairės ir kampanijos suteikia galimybę imtis tikslingų veiksmų dėl konkrečios socialinės nelygybės įtakos neapykantos augimui. Toks strateginis požiūris gali padėti gerokai sumažinti socialinę įtampą ir skatinti socialinę sanglaudą, taip pat sudaryti sąlygas sisteminiams pokyčiams.

Renkant duomenis apie teigiamų priemonių poveikį ir nuolat skelbiant išvadas didinamas skaidrumas ir atskaitomybė. Taip ne tik informuojami politikos formuotojai ir suinteresuotieji subjektai, bet ir stiprinamas visuomenės pasitikėjimas ir skatinama bendromis pastangomis spręsti socialinės nelygybės problemą.

Nustatant patikrintų ir patikimų duomenų standartus ir suderintą metodiką, apimančią tiek asmeninius pasisakymus, tiek kiekybinius ir kokybinius duomenis, užtikrinamas mokslinių tyrimų patikimumas ir išsamumas.

Siekiant mažinti neapykantą ir skatinti darnesnę ES visuomenę labai svarbu, kad socialinės nelygybės problema būtų sprendžiama pasitelkiant išsamius mokslinius tyrimus ir renkant duomenis. Šis metodas suteikia reikiamų įžvalgų ir priemonių veiksmingai politikai ir intervencinėms priemonėms kurti, galiausiai prisidedant prie teisingesnės ir darnesnės socialinės aplinkos kūrimo.

Rekomendacijos santrauka

- ES institucijos ir valstybės narės nepakankamai kovoja su socialine nelygybe (kaip neapykantos varomąją jėgą ir priežastimi), todėl reikia atlikti daugiau mokslinių tyrimų siekiant užtikrinti, kad būtų nustatytos ir pašalintos socialinės nelygybės ir neapykantos sąsajos.
- Atlikti išsamius ES finansuojamus socialinės nelygybės ir neapykantos sąsajų mokslinius tyrimus, į duomenų rinkimą įtraukiant įvairius suinteresuotuosius subjektus. Pasinaudoti išvadamis rengiant tikslingą politiką ir informuotumo didinimo kampanijas socialinei sanglaudai skatinti.
- Įtraukti NVO, valstybes nares ir mokslinių tyrimų institutus į plataus masto duomenų rinkimą taikant tiek kokybinius, tiek kiekybinius metodus.
- Užtikrinti, kad išvados būtų skelbiamos reguliariai.